

Askeladden som stjal sølvendene, sengeteppet og gullharpen til trollet.

Det var engang en fattig mann som hadde tre sønner. Da han døde, skulde de to eldste sønnene dra ut i verden og friste lykken; men den yngste vilde de slett ikke ha med sig. «Du da!» sa de, «du duger ikke til annet enn å sitte og grave i oska du.»

«Så får jeg gå alene, jeg,» sa Askeladden.

De to gikk, og kom til kongsgården; der fikk de tjeneste, den ene hos stallmesteren og den andre hos hagemesteren. Askeladden gikk også avsted og tok med sig et stort kna-traug, som var det eneste de hadde efter foreldrene, men som de andre to ikke brydde sig noe om; det var tungt å bære, men han vilde da ikke la det stå igjen. Da han hadde gått en stund, kom han til kongsgården, han også, og bad om tjeneste. De svarte, de hadde ikke bruk for ham; men han bad så inderlig vakkert, og så skulde han da til sist få lov å være i kjøkkenet og bære ved og vann til kokkejenta. Han var flittig og flink, og det varte ikke lenge før

alle holdt av ham; men de andre to var late, og derfor fikk de hugg og liten lønn, og så blev de avindsyke på Askeladden, da de så det gikk likere med han.

Midt imot kongsgården, på den andre siden av et stort vann, bodde et troll, og det hadde syv sølvender, som lå og svømte ute på vannet, så de kunde se dem fra kongsgården. Dem hadde kongen ofte ønsket sig, og så sa de to brødrene til stallmesteren: «Dersom bror vår vilde, har han sagt sig god for å skaffe kongen de syv sølvendene.» En kan nok vite det ikke var lenge før stallmesteren sa det til kongen. Kongen ropte da Askeladden inn til sig og sa: «Brødrene dine forteller at du kan skaffe mig sølvendene, og nå skal du gjøre det.»

«Det har jeg hverken tenkt eller sagt,» sa gutten.

Men kongen blev ved sitt: «Du har sagt det, og du skal,» sa han.

«Ja, ja,» sa gutten, «når det ikke kan være annet, så la mig få et kvartel rug og et kvartel hvete, så får jeg vel prøve.» Det fikk han og la i kna-trauget, han hadde tatt med hjemmefra, og rodde over med det. Da han kom på den andre siden, gav han sig til å gå på strandkanten og strø og strø, og til slutt fikk han lokket endene ut i trauget, og rodde så tilbake det forteste han kunde.

Da han var midt utpå, kom trollet ut og fikk se ham.

«Har du reist av med de syv sølvendene mine du?» ropte det.

«Ja-a!» sa gutten.

«Kommer du igjen?» spurte trollet.

«Kan vel hende,» sa gutten.

Da han kom tilbake til kongen med de syv sølvendene, blev han enda bedre likt i kongsgården, og sjølve kongen sa det var godt gjort;

Og rodde så tilbake det forreste han kunde.

men brødrene hans blev enda mere harme og misunnelige på ham; og så fant de på å si til stallmesteren, at nå hadde han sagt sig god for å skaffe kongen sengeteppe til trollet, med en sølv rute og en gull rute og en sølv rute og en gull rute i, når han bare vilde; og stallmesteren var ikke sen denne gangen heller med å fortelle det til kongen. Kongen sa da til gutten, at brødrene hans hadde fortalt, han sa sig god for å skaffe trollets sengeteppe med sølv- og gullrutene i, og nå skulde han gjøre det, eller også skulde han

miste livet. Askeladden svarte, at det hadde han hverken tenkt eller sagt; men det hjalp ikke, og så bad han om tre dager å områ sig i. Da de var omme, rodde han over i kna-trauget, og gikk frem og tilbake og lurte. Endelig så han at de i berget hengte ut sengeteppet for å lufte det, og da de var kommet vel inn i fjellet igjen, knep Askeladden det, og rodde tilbake det forteste han kunde.

Da han var midt utpå, kom trollet ut og fikk se ham.

«Er det du som har tatt de syv sølvendene mine?» ropte trollet.

«Ja-a!» sa gutten.

«Har du nå tatt sengeteppet mitt, med en sølv-rute og en gullrute og en sølv-rute og gullrute i, også?»

«Ja-a!» sa gutten.

«Kommer du igjen oftere du?»

«Kan nok hende det,» sa gutten.

Da han kom tilbake med gull- og sølvteppet, holdt alle enda mer av ham enn før, og han blev tjener hos kongen sjøl. For det blev de andre to enda mere harme, og for å hevne sig fant de på å si til stallmesteren: «Nå har bror vår sagt sig god for å skaffe kongen den gullharpen som trollet har, og som er slik, at alle blir glad når de bare får høre den, om de er aldri så sorgmodige.»

Ja, stallmesteren han fortalte det straks til kongen igjen, og han sa til gutten: «Har du sagt det,

så skal du gjøre det. Kan du, så skal du få prinsessen og halve riket; men kan du ikke, skal du miste livet.»

«Jeg har hverken tenkt eller sagt det,» svarte Askeladden; «men det er vel ingen annen råd, jeg får vel friste. Men seks dager vil jeg ha å områ mig i.» Ja det skulde han få; men da de var omme, måtte han i veien. Han tok en spiker, en bjørkepinne og en lys-stubb i lommen og rodde over, og gikk utenfor der frem og tilbake og smatt. Om en stund kom trollet ut og fikk se ham.

«Er det du som har tatt de syv sølvendene mine?» ropte trollet.

«Ja-a!» sa gutten.

«Det er du som har tatt sengeteppet mitt med sølv- og gullrutene også da?» spurte trollet.

«Ja-a!» sa gutten.

Så grep trollet ham og tok ham med sig inn i berget. «Nå, datter mi,» sa han, «nå har jeg fått tak i han som har tatt sølvendene mine og sengeteppet mitt med sølv- og gullrutene i; sett ham nå på gjøstien, så skal vi slakte ham og be til oss skyldskapen vår.» Det var hun straks villig til og satte ham på gjøstien, og der stod han i åtte dager og fikk alt det beste han vilde ønske sig både av mat og drikke, og det så mye han vilde ha.

Da de åtte dagene var omme, sa trollet til datteren, at hun fikk gå ned og skjære ham i veslefingeren, så de kunde få se om han var feit.

„Er det du som har tatt de syv sølvendene mine?“

Hun ned til gjøstien. «Kom med veslefingeren din,» sa hun; men Askeladden stakk ut spikeren, og den skar hun i.

«Å nei! han er hard som jern ennå,» sa trolldatteren, da hun kom inn til far sin igjen; «ennå er han ikke takendes.»

Åtte dager efter gikk det like ens, bare at Askeladden nå satte frem bjørkepinnen. «Litt likere er han,» sa hun, da hun kom inn igjen til trollet, «men ennå blev han hard å tygge som tre.»

Men om åtte dager sa trollet igjen, at datteren fikk gå ned og se om han ikke nå var feit. «Kom med veslefingeren din!» sa trolldatteren til han i gjøstien; denne gangen stakk Askeladden frem lysstubben.

«Nå er han så tålelig,» sa hun.

«Ja så!» sa trollet, «så reiser jeg bort jeg da, og ber til gjestebuds; imens får du slakte ham og steike det halve og koke det halve.»

Da trollet var vel av gårde, gav datteren sig til å bryne en stor lang kniv.

«Skal du ha den og slakte mig med?» spurte gutten.

«Ja du!» sa trolldatteren.

«Men den er ikke kvass,» sa gutten; «jeg kommer nok til å bryne den jeg, så du kan få livet av mig mere lettvint.»

Ja, hun lot ham få kniven, og han til å slipe og bryne.

«La mig prøve den på hårfletta di,» sa gutten; «jeg tror den skal være bra nå.» Det fikk han lov til; men i det samme han greip i hårfletta, bøide han hodet bakover og skar det av trolldatteren, og kokte så det halve og stekte det halve og satte det på bordet. Så tok han på sig klærne hennes og satte sig borti kroken.

Da trollet kom hjem med gjestebudsfolkene, bad han datteren — for han trodde det var henne, som satt der, han — at hun også skulde komme og få sig mat.

«Nei,» svarte gutten, «jeg vil ikke ha mat; jeg er så stur og lei av mig.»

«Å, du vet vel råd for det,» sa trollet, «ta gullharpen og spill på!»

«Ja, hvor er nå den henne da?» spurte Askeladden igjen.

«Du vet vel det du — du har jo sist brukt den; den henger jo der over døra!» sa trollet.

Gutten lot sig ikke det si to ganger; han tok den og gikk ut og inn og spilte; men rett som det var, så skjøv han kna-trauget ut og rodde avsted så det fosset om trauget.

Om en stund syntes trollet at datteren blev for lenge ute, og gikk efter for å se hvad som feilte henne; så fikk han øie på gutten i trauget langt, langt ute på vannet.

«Er det du som har tatt de syv sølvendene mine?» ropte trollet.

«Ja,» sa Askeladden.

«Det er du som har tatt teppet mitt, med en sølvrute og en gullrute i, også da?»

«Ja,» sa Askeladden.

«Har du nå tatt gullharpen min med?» skreik trollet.

«Ja, jeg har nok det,» sa gutten.

«Har jeg ikke ett dig op likevel da?»

«Nei, det var datter di du åt,» svarte gutten.

Da trollet hørte det, blev han så harm at han sprakk; og så rodde Askeladden tilbake og tok med sig en hel haug gull og sølv, så mye som trauget kunde bære. Da han kom til kongsgården med gullharpen, fikk han kongsdatteren og halve riket, slik som kongen hadde lovt ham. Men brødrene sine gjorde han vel imot, for han trodde de bare hadde villet hans beste med det de hadde sagt.